

Concept Auditplan

Gemeente Raalte

Boekjaar 2023

Aan de gemeenteraad van de gemeente Raalte
T.a.v. de griffier
Postbus 140
8100 AC RAALTE

ONDERWERP:
Auditplan 2023

KENMERK:
Concept versie d.d. 21 november 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het doet ons genoegen om u ons auditplan met betrekking tot de controle van de jaarrekening van de gemeente Raalte voor het boekjaar eindigend op 31 december 2023 aan te bieden. De opdrachtvoorwaarden zijn in de afzonderlijke opdrachtbevestiging d.d. 29 augustus 2023 met u overeengekomen.

In dit auditplan vindt u een uiteenzetting over onze risicoanalyse, de voorgenomen controleaanpak, een planning met de geplande communicatiemomenten en een samenvatting van onze en uw verantwoordelijkheden in relatie tot de jaarrekening en de controleopdracht. Op basis van onze verwachtingen en de ontwikkelingen in de wet– en regelgeving hebben wij daarnaast een aantal aandachtsgebieden geïdentificeerd en opgenomen in dit auditplan.

Het doel van onze controle is om te onderzoeken of de jaarrekening van de gemeente Raalte, het in artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet, vereiste inzicht geeft. De jaarrekening wordt opgesteld in overeenstemming met Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Mocht er vanuit de (rekeningcommissie van de) gemeenteraad een specifieke vraagstuk zijn die in het verlengde van onze controleopdracht voor boekjaar 2023 ligt, dan denken wij graag met u mee wat hierin mogelijk is.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. E.H.J.D. Damman RA
Eindverantwoordelijk accountant

Inhoudsopgave

Management samenvatting **4**	Inleiding **6**	Controleaanpak en risico's **8**
Planning **14**	Rand-voorwaarden **16**	

Management samenvatting

1. Management samenvatting

In deze management samenvatting zijn de belangrijkste elementen van ons auditplan voor u uiteengezet. Nadere informatie is opgenomen in de rest van deze rapportage.

De controle van boekjaar 2023:

- Op basis van de primaire begroting 2023 verwacht het college een totale last inclusief dotaties aan de reserves van EUR 124.437.000.
- De materialiteit die wij hanteren voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Raalte bedraagt voor 2023 EUR 1.244.000. De materialiteit is gebaseerd op de begroting 2023 en zal op basis van de definitieve cijfers 2023 worden geëvalueerd en worden bijgesteld. De voorlopige uitvoeringsmaterialiteit voor 2023 bedraagt EUR 850.000.
- We zullen afwijkingen boven de EUR 124.000 aan de gemeenteraad communiceren (10% van de materialiteit).
- Het auditplan is opgesteld op basis van de kennis die wij hebben opgedaan op basis van de controle voorgaand jaar, verkregen stukken, gevoerde besprekingen en recente ontwikkelingen in de sector.
- Vanaf boekjaar 2023 is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de regelgeving welke mogelijk van invloed is op de gemeente Raalte. Deze staan verder toegelicht in hoofdstuk 2 en nemen wij mee bij de controle.

Rapportage:

De bevindingen ten aanzien van de interne beheersing worden opgenomen in de uitgebreidere managementletter met alle detailbevindingen ten behoeve van het college. Op basis hiervan stellen wij een boardletter op ten behoeve van de gemeenteraad welke we graag met u bespreken. Onze jaareinde bevindingen naar aanleiding van de balanscontrole zullen we aan u rapporteren in de vorm van een accountantsverslag.

In hoofdstuk 4 is de gedetailleerde planning van de rapportagemomenten en de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Significante aandachtsgebieden

- Rechtmatigheidsverantwoording,
- Inkoop en aanbestedingsprocedures
- Functiescheiding in het inkoopproces;
- Waardering van de grondexploitaties;
- Doorbreking van AO/IB door het management.

Attentie- en aandachtspunten 2023

- Schattingsposten en veronderstellingen van het management.
- Waardering activa (waaronder strategische gronden);
- SiSa en WNT-verantwoording.

NB: de genoemde significante aandachtsgebieden, attentie- en aandachtspunten volgen uit onze algemene risico analyse voor de gemeentelijke sector en zijn niet gemeente Raalte specifiek.

Inleiding

2. Inleiding

Graag stemmen wij met u, aan de hand van dit auditplan, de voorgenomen reikwijdte van onze accountants-controle, de controle-aanpak van Baker Tilly, het tijdspad van de controle en de geplande momenten van communicatie af. Met dit plan willen wij aan de interne en externe verwachtingen voldoen ten aanzien van onze objectieve en onafhankelijke dienstverlening, gericht op de belangen van de gemeente en onze samenwerking op de lange termijn.

Actuele ontwikkelingen

Ook voor de jaarrekening 2023 zijn er actuele ontwikkelingen waar wij in onze controle rekening mee houden. Enerzijds betreffen dit actuele ontwikkelingen in de branche, zoals:

- Opvang Oekraïense vluchtelingen: wat zijn de gemeentelijke kosten en hoe borgt de gemeente een juiste declaratie van deze kosten bij het Rijk.
- Inflatie: de prijsstijgingen van onder andere grond- en hulpstoffen, maar ook de inhuur van personeel kunnen gevolgen hebben op onder andere de waardering van de grondexploitaties. We besteden hier aanvullend aandacht aan.

Ten aanzien van wet- en regelgeving zijn er zowel binnen de gemeentelijke- als de accountantsregelgeving ontwikkelingen:

- Met ingang van 2023 dient het college zelfstandig een verantwoording aangaande de rechtmatigheid af te geven bij de jaarrekening. Wij stellen tijdens de controle 2023 vast in hoeverre de gemeente Raalte klaar is voor deze wetgeving.
- Wij zullen net als vorig jaar in onze controleverklaring uitgebreider stilstaan bij onze risicoanalyse t.a.v. fraude en continuïteit en hier specifiek over rapporteren.
- Controlestandaard 315, *Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten*, is in 2022 herzien om een robuustere risico-identificatie en -inschatting te vereisen en om het beter inspelen op de geïdentificeerde risico's te bevorderen. Inmiddels heeft dit geleid tot nadere duiding vanuit de NBA welke voor 2023 zal worden toegepast.

Op het gebied van de automatisering zien wij de volgende ontwikkelingen:

- De implementatie van een nieuwe financiële applicatie per 1 januari 2025 ter verdere ondersteuning van de bedrijfsvoering.

Controleaanpak en risico’s

3. Controleaanpak

3.1 Algemene uiteenzetting en materialiteit

Een efficiënte en effectieve jaarrekeningcontrole is belangrijk voor zowel de gemeente Raalte als Baker Tilly. Wij werken voortdurend aan de ontwikkeling van een efficiënter controleproces en aan de verhoging van het kwaliteitsniveau door een toename van de effectiviteit van onze werkzaamheden bijvoorbeeld als gevolg van de inzet van specialisten op onder meer het gebied van grondexploitaties, belastingen of IT. In dit kader is een helder controleplan een essentieel onderdeel. In de schematische weergave komt het controleplan tot uitdrukking met daarbij de stappen die voor de uitvoering van de controle noodzakelijk worden geacht.

Controle aanpak

- Verkrijgen van kennis van de gecontroleerde entiteit, waaronder de interne beheersing;
- Vaststellen materialiteit;
- Risicoanalyse;
- Systeemgerichte controlewerkzaamheden;
- Gegevensgerichte controlewerkzaamheden; en
- Evaluatie en afronding.

Materialiteit
De voorlopige materialiteit die wij hanteren voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Raalte bedraagt voor 2023 EUR 1.244.000. De voorlopige uitvoeringmaterialiteit voor 2023 bedraagt EUR 850.000. De materialiteit is gebaseerd op de wettelijk voorgeschreven 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves. De materialiteit zal op basis van de definitieve cijfers 2023 worden geëvalueerd en worden bijgesteld.

We zullen niet-gecorrigeerde afwijkingen die door het management als niet-materieel werden aangemerkt, zowel afzonderlijk als geaggregeerd, boven EUR 124.000 rapporteren aan de gemeenteraad (10% van de materialiteit). Daarnaast zullen we een overzicht van de gecorrigeerde afwijkingen verstrekken.

Wij stemmen de aard, het tijdstip en de omvang van onze controlewerkzaamheden af op het risiconiveau dat is vastgesteld voor elke belangrijke jaarrekeningpost, soort transactie of toelichting en de relevante beweringen op het niveau van deze posten, transacties of toelichtingen.

WNT en SiSa (Single Information, Single Audit)
Voor de controle op de opgenomen gegevens in het kader van de WNT geldt de materialiteit zoals opgenomen in de Regeling Controleprotocol WNT 2023 op www.topinkomens.nl. De materialiteit varieert van 0% met betrekking tot de volledigheid van de vermelding topfunctionarissen op naam tot maximaal € 10.000 voor de juistheid en volledigheid van de werkelijke bezoldiging. Voor de controle van de SiSa hanteren we dezelfde materialiteit als bij de jaarrekeningcontrole, hier wijkt enkel de voorgeschreven rapporteringstolerantie af.

Risicoanalyse
Op basis van onze eerste inschatting van gemeente Raalte hebben wij de initiële risico's in kaart gebracht die mogelijk een afwijking van materieel belang veroorzaken in de jaarrekening van de gemeente. Onze controlewerkzaamheden focussen zich op die jaarrekeningposten, schattingen, processen of transacties waarvan wij van mening zijn dat het grootste risico bestaat op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten, hetzij als gevolg van fouten hetzij als gevolg van fraude.

We houden hierbij rekening met de effecten van de huidige risicofactoren in de sector en leggen ook de nadruk op die gebieden die door het management subjectieve beslissingen vereisen. We zullen tijdens onze controle voortdurend aandacht houden voor wijzigingen van interne en externe factoren die onze initiële risico-inschatting kunnen beïnvloeden. Indien noodzakelijk zullen wij onze initiële risico-inschatting aanpassen en u hiervan op de hoogte stellen. In hoofdstuk 3 hebben wij o.a. een overzicht opgenomen van de door ons onderkende significante en frauderisico's, alsmede de aanpak om deze risico's te mitigeren.

3. Controleaanpak

3.2 Inzet van IT specialisten in de controle

Gemeente Raalte is in significante mate afhankelijk van de automatiseringsomgeving met betrekking tot de goedkeuring van facturen, salarisverwerking, uitkeringenadministratie, belastingheffingen en de algehele registratie van transacties in de financiële administratie.

Wij zullen bij het vaststellen van de interne beheersing nagaan in hoeverre de General IT Controls (GITC's) en application controls waarborgen dat risico's worden ondervangen en zullen eventuele tekortkomingen in de interne beheersing rapporteren in onze management/board letter danwel accountantsverslag.

Continuïteit, afhankelijkheid en aansturing IT-systemen

Onderdeel van onze controle aanpak is de zogenaamde geïntegreerde controle aanpak waarbij IT een belangrijk onderdeel is binnen de jaarrekeningcontrole. Aandachtspunten zijn hierbij de continuïteit en betrouwbaarheid van de gegevensverwerkende processen, de mate van afhankelijkheid en de centrale aansturing en monitoring van IT Controls voor met name de systemen zoals hieronder genoemd. In het kader van de jaarrekeningcontrole zullen wij ook aandacht schenken aan de General IT Controls en Application Controls. Als onderdeel hiervan zullen continuïteit van de systemen, monitoring controls vanuit de centrale organisatie en de mate van afhankelijkheid worden gecontroleerd.

General IT Controls en Application Controls

In onze jaarrekeningcontrole maken wij, waar mogelijk, gebruik van interne beheersingsmaatregelen bij uw gemeente. Interne beheersingsmaatregelen (voor zover voor onze jaarrekeningcontrole relevant) zijn voor een groot deel ingericht in:

- De financiële administratie met daarin de inkoopstraat, zijnde iFinanciën
- De uitkeringenadministratie MO-platform

De inrichting van de logische toegangsbeveiliging (o.a. wachtwoordbeleid, rollen en rechten) en wijzigingsbeheer (o.a. testen van updates) bepaalt in hoeverre we gebruik kunnen maken van deze beheersingsmaatregelen.

Figuur 1: Efficiënt gebruik van IT systemen

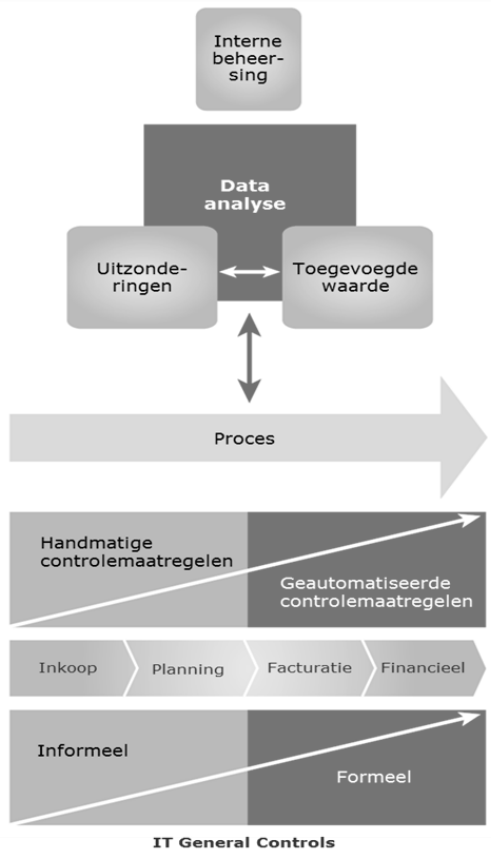

3. Controleaanpak

3.2 Fraude risico's

In de controleverklaring wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controle-aanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht. Als aanvulling kunnen wij ook de uitkomsten van deze werkzaamheden of belangrijke waarnemingen met betrekking tot het onderwerp toelichten. Deze risico's dienen verplicht in de controleverklaringen behandeld te worden; ook in situaties waar geen sprake is van spraakmakende fraudecasuïstiek.

Hieronder volgt een weergave van de geïdentificeerde risico's tot op heden aan de hand van de beschikbare informatie in de planningsfase van de controleopdracht. Gedurende het controleproces kan dit bijgesteld worden. De volledigheid en de formulering van de risico's bespreken wij graag met u.

Frauderisico	Toelichting	Geplande controle aanpak Baker Tilly
Het risico dat het bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt	**Management doorbreekt bewust de interne beheersingsmaatregelen** Onze beroepsregels schrijven voor dat wij als accountant in het bijzonder aandacht besteden aan dit risico. Wij zien dit risico met name op het gebied van schattingen ten aanzien van de waardering van de grondexploitaties en de voorzieningen met betrekking tot risico's en verplichtingen. Daarnaast bestaat dit risico bij het proces aangaande de memoriaalboekingen rondom schattingen en periodeafsluitingen en afsluitingen van budgetten en kredieten.	<u>Systeemgerichte werkzaamheden</u> Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent schattingen en memoriaalboekingen. <u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Met betrekking tot de controle zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: ▪ Toetsen (o.a. middels data-analyse) of de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de financiële overzichten zijn aangebracht aanvaardbaar zijn. ▪ Controleren van schattingen op tendenties en controleren of er eventuele omstandigheden zijn die tot de tendentie hebben geleid en daarmee een risico vormen op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. ▪ Identificeren en nader onderzoeken van grote ongebruikelijke transacties.
Het risico dat inkoopfacturen niet in functiescheiding zijn verwerkt, waardoor ze niet nauwkeurig zijn verantwoord.	**Functiescheiding ontbreekt in delen van het inkoopproces, waardoor lasten niet nauwkeurig verantwoord worden** Het risico bestaat dat een functionaris die een inkoopverplichting aangaat ook de factuur goedkeurt, zonder tussenkomst van een separate prestatie-akkoordverklaarder, bij een gedeelte van de inkopen. Door het ontbreken van controle technische functiescheiding bij een deel van het inkoopproces bestaat de gelegenheid om inkopen te doen op naam van de gemeente waarvan de prestatie niet geleverd wordt aan de gemeente of kunnen er onderhandse afspraken gemaakt worden met onderaannemers. De onnauwkeurige verantwoording van inkoopfacturen kan zich uiten bij meerdere jaarrekeningposten.	Wij zullen gegevensgerichte detailcontroles verrichten op de verantwoorde en betaalde inkoopfacturen die niet onder functiescheiding tot stand zijn gekomen door aan de hand van prestatiebewijzen, contracten en andere onderliggende documentatie de nauwkeurigheid van de prestatielevering en inkoopprijs vast te stellen. Door deze werkzaamheden is het risico tot een aanvaardbaar niveau gemitigeerd.

3. Controleaanpak

3.3 Fraude risico's

Frauderisico	Toelichting	Geplande controle aanpak Baker Tilly
In exploitatie genomen bouwgronden	**Onjuiste waardering grondexploitaties** In exploitatie genomen bouwgronden zijn niet op juiste wijze gewaardeerd doordat gehanteerde schattingsposten c.q. uitgangspunten in de kostprijsberekeningen ten aanzien van de verwachte kosten en de te realiseren opbrengsten onnauwkeurig zijn, waardoor er sprake is van een onjuiste tussentijdse winstneming, dan wel een onjuiste verliesvoorziening.	<u>Systeemgerichte werkzaamheden</u> Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het opstellen van de exploitatieopzetten. <u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Met betrekking tot de controle op de waardering zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: ▪ Controle op de uitgangspunten van grondexploitaties (waaronder rente en indexering). ▪ Controle op de prognoses (kosten en opbrengsten). ▪ Controle op de grondaankopen, grondverkopen en de geactiveerde kosten (middels steekproef).

3. Controleaanpak

3.4 Significante risico’s

Significante risico	Toelichting	Geplande controle aanpak Baker Tilly
Rechtmatigheidsverantwoording is niet getrouw weergegeven	**Rechtmatigheidsverantwoording** Door de wijziging in de wetgeving identificeren wij dit als een significant risico.	<u>Systeemgerichte werkzaamheden</u> Verkrijgen van inzicht in de opzet en de uitvoering van uw verbijzonderde interne controles aan de hand van gesprekken, uw IC-plan en de rapportages. <u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Met betrekking tot de controle op de rechtmatigheidsverantwoordig zullen de door de VIC conform het IC plan uitgevoerde controlewerkzaamheden worden gereviewed. Belangrijke aandachtspunten in de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording door het college zijn onder meer: ▪ Controle op de aanbestedingen ▪ Controle op de begrotingsoverschrijdingen en kredietoverschrijdingen ▪ Rechtmatige verstrekking subsidies en uitkeringen ▪ Opzet M&O-beleid

bakertilly
Planning

4. Controleplanning

Nevenstaand is de planning van de jaarrekeningcontrole in de tijd weergegeven. Door goede samenwerking en afstemming streven wij naar een korte doorlooptijd van de controle. Data zijn onder voorbehoud van voorspoedig verloop van de controle.

Onderwerp	Planning boekjaar 2023
Afstemming opdrachtbevestiging	Augustus 2023
Aftrap controle, risico-analyse en planningsfase	September 2023
Bepaling selectie VIC deel 1 over januari t/m mei	Reeds gedaan
Aanleveren LOTS interim	Eind september
Aanleveren auditplan	Begin oktober 2023
Afstemming auditplan ambtelijk	Eind oktober/november
Afstemming auditplan rekeningcommissie (zonder aanwezigheid accountant)	13 december 2023
Tussentijdse rapportage VIC deel 1 gereed	Week 38
Bepaling selectie VIC deel 2 over juni t/m oktober	Week 44 - 3 november 2023
Interim-controle	Week 47/48 (start 20 november 2023)
IT-audit	Via DOWR-IT
Aanleveren concept management letter	11 december 2023
Voorbespreking concept management letter ambtelijk	Tussen 12 en 15 december 2023
Bespreking concept managementletter in DT/MT	21 december 2023
Aanleveren LOTS jaarrekening	Eind december 2023
Tussentijdse rapportage VIC deel 2 gereed	19 januari 2024
Doornemen uitkomsten selecties deel 2 door controleteam	19 januari 2024
Evaluatiegesprek interim en vervolg controle-aanpak en planning	Tussen 8 en 14 januari 2024
Dump complete administratie (intern gecontroleerd) aanleveren door gemeente	15 januari 2024 (exclusief memoriaalmutaties)
Bepaling selecties VIC restant 2023	Precieze datum nog afstemmen (nu gepland op 19-01-2024 en memorialen op 14-02-2024)
Jaarrekening en LOTS gereed door gemeente	Week 10 – 8 maart 2024
Kwaliteitscheck aanlevering door Baker Tilly en selecties jaarrekeningposten	Week 11 – 12 maart 2024
Uitvoering jaarrekeningcontrole	Week 12 en 13 (start 18 maart 2024)
Uitkomsten VIC incl. rechtmatigheidsverantwoording gereed	Week 17 (22 april 2024)
Uitvoering jaarrekeningcontrole 2e fase (sociaal domein)	Week 18 (29 april t/m 3 mei 2024)
Aanleveren concept accountantsverslag	Week 19 - 6 mei 2024 12.00 uur
Bespreken concept accountantsverslag ambtelijk/bestuurlijk	Week 20 op 13 of 14 mei 2024
Aanleveren definitief accountantsverslag bij concerncontroller	Uiterlijk donderdag 16 mei 12:00 uur
Vaststelling jaarrekening door college	21 mei 2024
Afgifte controleverklaring	Afhankelijk van verloop controle, uiterlijk 10 juni
Bespreking jaarrekening en accountantsverslag met rekeningcommissie (in aanwezigheid accountant)	12 juni 2024 19.30 uur
Bespreken jaarrekening en accountantsverslag in gemeenteraad	20 juni 2024

Randvoorwaarden

5. Randvoorwaarden

5.1 Communicatie

Een effectieve wederzijdse communicatie bij een controle van financiële overzichten is belangrijk voor een goed verloop van de opdracht.

Het doel van dit auditplan is om details van de belangrijkste onderdelen van onze voorgestelde controleaanpak te verstrekken aan de met governance belaste personen, in het geval van een gemeente, de gemeenteraad.

De Nadere voorschriften en overige standaarden (NV-COS), waaronder in het bijzonder Standaard 260, vereisen dat we formeel communiceren met "degenen belast met de governance" (zoals gedefinieerd in de NV-COS) over relevante aangelegenheden met betrekking tot onze controle. Onze formele schriftelijke communicatie omvat dit auditplan, een management letter en een accountantsverslag, dat zal worden verstrekt na afronding van de controle. De bevindingen ten aanzien van de interne beheersing worden opgenomen in de management letter. Daarnaast zullen wij besprekingen met u houden, zoals opgenomen in de paragraaf 4.3. Hierin hebben wij ook de verwachte timing van de verschillende communicatiemomenten opgenomen.

Als er zich zaken voordoen waarvan het belang van dien aard is dat ze eerder onder uw aandacht moeten worden gebracht, dan zullen wij dit doen op basis van onze verplichtingen uit de NV-COS.

De doelstellingen van de afstemming met u zijn:

- Ervoor zorgen dat er wederzijds begrip is van de reikwijdte en timing van de controle en de respectieve verantwoordelijkheden van onszelf als controlerend accountant en die van de gemeenteraad, als degenen belast met governance van de gemeente Raalte.
- Informatie te communiceren om zowel onszelf als controlerend accountant en de gemeenteraad te helpen bij het vervullen van hun respectieve verantwoordelijkheden.
- De gemeenteraad tijdige en constructieve observaties verstrekken die voortvloeien uit het controleproces.
- Tweerichtingscommunicatie tussen ons aan te moedigen over aangelegenheden die relevant zijn voor de controle (bijvoorbeeld over risicogebieden en materialiteit).

5. Randvoorwaarden

5.2 Verantwoordelijkheden

Zowel u als wij hebben verantwoordelijkheden met betrekking tot de te controleren financiële overzichten. De belangrijkste verplichtingen lichten wij hier toe. In onze opdrachtbrief zijn deze verder toegelicht.

Wij verrichten onze controle in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol WNT en het controleprotocol dat is vastgesteld door uw gemeenteraad.

Verantwoordelijkheden van de accountant
Onze verantwoordelijkheden, en hun beperkingen, zijn formeel uiteengezet in onze opdrachtbrief van 24 augustus 2023.

Het is onze verantwoordelijkheid om aan de gemeenteraad van de gemeente Raalte te rapporteren of, naar onze mening, de jaarrekening van de gemeente Raalte het door de wet vereiste inzicht geeft, overeenkomstig met het bepaalde in artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet. De uitslag van ons onderzoek geven wij weer in een controleverklaring over de getrouwheid van de jaarrekening.

Hoewel de primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude bij het college van burgemeester en wethouders, onder toezicht van de gemeenteraad, ligt hebben wij, als accountant, de verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de financiële overzichten als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevatten, ongeacht of deze veroorzaakt worden door fraude of fouten. Daarbij zullen we de vereisten van Standaard 240 “De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten” volgen. Onze controleaanpak met betrekking tot fraude wordt toegelicht in dit auditplan.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders
Wij lichten uw verantwoordelijkheden toe in onze opdrachtbrief van 24 augustus 2023.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die de grootte en samenstelling van zowel de activa en passiva als de baten en lasten getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Voorts is het college verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader, dat tenminste ter kennisname is verzonden aan de raad. Bij het opstellen van de jaarrekening dient u onder andere:

- geschikte grondslagen voor financiële verslaggeving te selecteren en deze vervolgens consequent toepassen;
- oordelen en schattingen te maken die redelijk en voorzichtig zijn;
- erop toe te zien dat de rechten en verplichtingen van de gemeente op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht; en
- bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking te brengen.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als u noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of van fouten; en voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
.

5. Randvoorwaarden

5.3 Onafhankelijkheid

Wij dienen te voldoen aan relevante ethische voorschriften, inclusief die inzake onafhankelijkheid, met betrekking tot opdrachten voor de controle van financiële overzichten.

Het is van fundamenteel belang voor onze aanstelling als controlerend accountant dat onze onafhankelijkheid en objectiviteit te allen tijde behouden blijft. Hierom zijn wij verplicht om alle relaties tussen de gemeente Raalte, het college van burgemeester en wethouders haar ambtelijk management op sleutelposities en onszelf in overweging te nemen die van invloed kunnen zijn op de onafhankelijkheid van ons kantoor en de objectiviteit van de opdrachtpartner en het controleteam.

Bedreigingen voor de onafhankelijkheid kunnen zijn: bedreigingen als gevolg van eigenbelang, bedreigingen als gevolg van zelftoetsing, bedreigingen als gevolg van belangenbehartiging, bedreigingen als gevolg van vertrouwdheid en bedreigingen als gevolg van intimidatie. In veel gevallen kunnen waarborgen worden getroffen om dergelijke bedreigingen tegen te gaan.

Om ervoor te zorgen dat onze onafhankelijkheid behouden blijft, nemen we de volgende stappen:

- Het maken van een beoordeling van mogelijke bedreigingen voor onze onafhankelijkheid en van de waarborgen die in de gegeven omstandigheden vereist zijn om de onafhankelijkheid te beschermen.
- Het met u communiceren van de resultaten van deze beoordeling en van de passende waarborgen die moeten worden genomen.
- Het met u communiceren van alle andere relevante informatie over ons algemene beleid en onze procedures die zijn ingesteld om de objectiviteit en onafhankelijkheid te waarborgen.

Onze voorlopige beoordeling van mogelijke bedreigingen voor onze onafhankelijkheid heeft geen bedreigingen geïdentificeerd waarvan wij u op de hoogte moeten stellen.

Contactgegevens

drs. E.H.J.D. (Edwin) Damman RA
Partner Audit (verantwoordelijke accountant)
+31 (0)6 13 74 45 08
e.damman@bakertilly.nl

drs. P. (Peter) Stevens RE RA
Senior Manager Audit
06 46 71 64 16
p.stevens@bakertilly.nl

J.B. (Martine) Vree-Brink MSc RA
Manager Audit
+31 (0)6 52 76 55 24
m.vree@bakertilly.nl

D. (Dennis) Boer
Supervisor Audit
06 25 19 78 94
d.boer@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle
+31 (0) 38 425 86 00